

Energiainvestointien rahoitusmahdollisuudet ja energiatehokkuuden työkalut esillä SEAMKin työpajassa

19.11.2026

Elintarvikealan yritysten energiatehokkuuden parantamiseen on tarjolla erilaisia teknisiä ratkaisuja ja rahoitusmahdollisuuksia. Sopivien vaihtoehtojen tunnistaminen edellyttää kuitenkin tietoa yrityksen energiankäytöstä, investointien kannattavuudesta ja rahoituksen ehdoista. Näihin aiheisiin perehdyttiin Seinäjoen ammattikorkeakoulun 17.9.2026 järjestämässä Elintarvikealan kestävät energiainvestoinnit ja hiilijalanjäljen arviointi -työpajassa.

Tilaisuuden aluksi esiteltiin EVE – Energiatehokkuuden ja Vähähiilisyyden Edelläkävijät -hankkeen tavoitteita ja toimenpiteitä. Hankkeessa edistetään Etelä-Pohjanmaan elintarvikealan pk-yritysten energiatehokkuutta ja vähähiilisyyttä muun muassa energiankäytön tarkastelujen, prosessien simuloinnin ja teknologiapilotointien avulla. Tavoitteena on lisätä yritysten osaamista ja edistää energiatehokkaiden ratkaisujen käyttöönottoa.

Rahoitusmahdollisuuksia erilaisiin investointitarpeisiin

Työpajan ensimmäisessä asiantuntijaosuudessa Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskuksen rahoitusasiantuntija Juha Koski esitteli maaseudun yritysrahoitusta. Myös elintarvikkeita jalostavat yritykset voivat hyödyntää

rahoitusta esimerkiksi tuotantolaitteiden hankintaan, toiminnan laajentamiseen ja tuotannon uudistamiseen. Maataloustuotteita jalostavien pk-yritysten investointituki voi olla 15–30 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista. Lisäksi investoinnin toteutettavuustutkimukseen voidaan myöntää 50 prosentin tukea. Tämä on yrityksille kiinnostava vaihtoehto, sillä selvitystuki ei edellytä varsinaisen investoinnin toteuttamista.

Keski-Suomen elinvoimakeskuksen rahoitusasiantuntija Kati Laitala kertoi yrityksen kehittämisavustuksesta, jolla voidaan tukea muun muassa energiatehokkuutta parantavia investointeja, tuotantomenetelmien uudistamista ja digitalisaatiota. Kehittämistoimenpiteisiin tukea voidaan myöntää enintään 50 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista. Elintarvikealan yritysten on kuitenkin huomioitava, ettei avustus sovellu esimerkiksi maataloustuotteiden ensimmäisen asteen jalostukseen, jota varten on omia rahoitusmuotojaan.

Business Finlandin rahoitusasiantuntija Tapani Saarenpää esitteli energiatukea, jota voidaan myöntää esimerkiksi teollisuusprosessien hukkalämmön hyödyntämiseen ja uuden energiateknologian käyttöönottoon. Energiatehokkuussopimukseen liittyneille yrityksille voidaan myöntää tavanomaisiin tukikelpoisiin energiatehokkuusinvestointeihin 20 prosentin tukea hyväksyttävistä kustannuksista. Uuden teknologian hankkeissa tukitaso voi olla korkeampi. Energiatehokkuussopimuksen ulkopuolisille yrityksille tukea voidaan puolestaan myöntää uuden teknologian hankkeisiin tai tietyin edellytyksin ESCO-palvelua hyödyntäviin investointeihin.

Rahoitusasiantuntijoiden esityksissä korostui erityisesti ennakkosuunnittelun merkitys. Yrityksen kannattaa olla yhteydessä rahoittajaan jo investoinnin suunnitteluvaiheessa, sillä tukikelpoisuus riippuu yrityksen toiminnasta, hankkeen sisällöstä ja käytettävästä rahoitusmuodosta. Tukihakemus on myös tehtävä ennen hankkeen aloittamista.

Kuva 1. Business Finlandin rahoitusasiantuntija Tapani Saarenpää esittelee energiatukimahdollisuuksia elintarvikealan yrityksille (kuva: Joni Viitala).

Energiakatselmuksilla tunnistetaan konkreettiset säästökohteet

Rahoitusosuuden jälkeen Motivan johtava asiantuntija Tomi Kiuru esitteli yritysten energiatehokkuuden kehittämiseen soveltuvia työkaluja. Energiakatselmuksissa selvitetään energiankulutuksen jakautumista ja tunnistetaan kannattavia säästötoimenpiteitä. Motivan esityksen mukaan teollisuuden energiakatselmuksissa on tunnistettu keskimäärin 19–24 prosentin kustannussäästömahdollisuuksia.

Kiuru esitteli myös Motivan maksuttoman energiatehokkuuden tarkistuslistan, jonka avulla yritykset voivat selvittää omatoimisesti esimerkiksi laitteiden ja järjestelmien energiankäytön nykytilaa. Lisäksi käsiteltiin energiatehokkuuslain uudistuneita velvoitteita sekä vapaaehtoisten energiatehokkuussopimusten tarjoamia mahdollisuuksia. Sopimukseen liittyminen voi mahdollistaa esimerkiksi korkeammat energiakatselmustuet ja tukea yrityksen pitkäjänteistä energiatehokkuustyötä. Keskeisimpänä nostona energiankäytön tarkempi seuranta ja järjestelmällinen arviointi auttavat yrityksiä tunnistamaan myös sellaisia säästömahdollisuuksia, jotka eivät välttämättä vaadi suuria investointeja.

Hiilijalanjäljen arviointi täydensi työpajan kokonaisuutta

Työpajan loppuosuudessa SEAMKin Ilmastokestävä elintarvikeketju (IKET) -hankkeen projektipäällikkö Eetu Hannelin käsitteli elintarvikeketjun hiilijalanjäljen arviointia ja energiainvestointien ilmastovaikutuksia. Käytännön yritysesimerkin esitteli Alavuden Öljynpuristamo Oy:n tuotantopäällikkö Aapo Liesmäki. Yrityksessä hyödynnetään kylmäpuristuksessa syntyvää lämpöä tuotantotilojen lämmitykseen, ja omat aurinkopaneelit tuottivat vuonna 2025 noin 12 prosenttia käytetystä sähköstä. Lisäksi tuotannon sivuvirrat hyödynnetään esimerkiksi rehuna tai energiantuotannossa. Tilaisuuden päätteeksi SEAMKin TKI-asiantuntija Valtteri Manninen esitteli IKET-hankkeessa kehitettävää hiilijalanjälkilaskuria, jota osallistujat pääsivät myös testaamaan yhteisesti.

Suunnitelmallisuus auttaa viemään energiatehokkuustoimet käytäntöön

Työpajan keskeinen viesti oli, että energiatehokkuuden parantaminen kannattaa aloittaa nykyisen energiankäytön ja kehittämistarpeiden tunnistamisesta. Kun mahdolliset säästökohteet ovat selvillä, voidaan arvioida eri teknologioiden soveltuvuutta, investointien kannattavuutta ja saatavilla olevia rahoitusmahdollisuuksia.

EVE-hankkeessa tätä työtä jatketaan yhdessä Etelä-Pohjanmaan elintarvikealan pk-yritysten kanssa. Tavoitteena on löytää käytännön ratkaisuja, joilla yritykset voivat vähentää energiankulutustaan, pienentää kustannuksia ja edistää vähähiilisempää tuotantoa.

EVE – Energiatehokkuuden ja Vähähiilisyyden Edelläkävijät -hanke on Euroopan unionin osarahoittama. Tutustu tarkemmin työpajan esitysmateriaaleihin ja hankkeen toimenpiteisiin projektisivulla: EVE-hanke**Joni Viitala**
Projektipäällikkö
EVE-hanke
SEAMK

Kirjoittaja toimii asiantuntijana elintarvikesektorin aluekehityksessä Etelä-Pohjanmaalla.

Lähteet

Hannelin, E., Kiuru, T., Koski, J., Laitala, K., Liesmäki, A., Manninen, V., Saarenpää, T., & Viitala, J. (17.9.2026). *Elintarvikealan kestävät energiainvestoinnit ja hiilijalanjäljen arviointi* [esitysmateriaali]. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. https://storage.googleapis.com/seamk-production/2026/10/c20f21ae-kaikki_esitykset_elintarvikealan_kestavat_energiainvestoinnit_ja_hiilijalanjaljen_arviointi.pdf